

Члан 25.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ, број 405/09

23. јула 2009. године

Сарајево

Председавајући

Представничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

Бериз Белкић, с. р.

Председавајући

Дома народа

Парламентарне скупштине БиХ

Илија Филиповић, с. р.

На основу члана IV . 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на 57. сједници Представничког дома, одржаној 8. јула 2009. године, и на 33. сједници Дома народа, одржаној 23 јула 2009. године, усвојила је

ZAKON**O ZABRANI DISKRIMINACIJE****POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE**

Члан 1.

(Предмет Закона)

- (1) Овим законом успоставља се оквир за остваривање једнаких права и могућности свим licима у Босни и Херцеговини и уређује систем заштите од дискриминације.
- (2) У складу са Уставом Босне и Херцеговине и међународним стандардима који се односе на људска права и основне слободе, овим законом утврђује се одговорности и обавезе законодавне, судске и извршне власти у Босни и Херцеговини, као и правних лица и појединаца који врше јавна овлашћења (у даљњем тексту; на длежне институције Босне и Херцеговине), да својим djelovanjem омогуће заштиту, промовирање и стварање услова за једнако поступање.

Члан 2.

(Дискриминација)

- (1) Дискриминацијом се, у смислу овог закона, сматрају свако различито поступање укључујући свако искључивање, ограничавање или давање предности утемељено на стварним или претпостављеним основима према било којем licу или групи лица на основу њихове расе, боје коже, језика, вјере, етничке припадности, националног или социјалног поријекла, везе с националном мањиношћу, политичког или другог uvjerenja, имовног стања, чланства у синдикату или другом удружењу, образовања, друштвеног положаја и пола, spolnog изражавања или оријентације, као и свака друга околност која има за сврху или последицу да било којем licу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање на равноправној основи, права и слобода у свим областима јавног живота.
- (2) Забрана дискриминације примјењује се на све јавне органе као и на сва физичка или правна лица, и у јавном и у приватном сектору, у свим областима, а нарочито: запосленја, чланства у професионалним организацијама, образовања, обуке, становања, здравства, социјалне заштите, добара и услуга намјениjenih за вјерске и јавним мјестима, те обављања привредних активности и јавних услуга.

POGLAVLJE II. OBLICI DISKRIMINACIJE

Члан 3.

(Облици дискриминације)

- (1) Непосредна дискриминација је свако различито поступање по основима одређеним чланом 2. овог закона, односно свако djelovanje или пропуштање djelovanja када је неко лице или група лица доведена или је била или би могла бити доведена на неповољнији положај за разлику од неког другог лица или групе лица у сличним ситуацијама.
- (2) Посредна дискриминација подразумијева сваку ситуацију у којој, наизглед неутрална одредаба, критериј или пракса, има

би имала učinak довођења неког лица или групе лица у неповољан или мање повољан положај у односу на друга лица.

Члан 4.

(Остали облици дискриминације)

- (1) Узнемираванје се сматра дискриминацијом у сва кој ситуацији у којој понашање везано за је дан од наведених основа из члана 2. овог закона има за сврху или чiji је ефекат повреда достојанства лица и стварање застрашујућег, непријателског, деградирajuћег, понижавајућег или увредљивог окружења.
- (2) Spolno узнемираванје је сваки облик нежељеног вербалног, neverbalног или физичког понашања spolне природе чiji је циљ или ефекат повреда достојанства лица, посебно када се њима ствара застрашујуће, непријателско, деградирajuће, понижавајуће или увредљиво окружење.
- (3) Mobing је облик нефизичког узнемираванја на радном мјесту који подразумијева понављање радњи које имају понижавајући ефекат на жртву чiji је сврха или последица деградација радних услова или професионалног статуса запосленог.
- (4) Segregација је djelo којим (физичко или правно) лице одваја друга лица на основу једне од наbroјаних основа из члана 2. овог закона, у складу с дефиницијом дискриминације садржаном у члану 2. овог закона.
- (5) Izdavanje налога другима за вршење дискриминације и помaganje другима приликом дискриминације сматра се обликом дискриминације.
- (6) Podsticanje на дискриминацију је свако zagovaranje националне, расне или вјерске mržnje и забранјено је.

Члан 5.

(Изузети од принципа једнаког поступања)

Законске мјере и радње неће се сматрати дискриминацијским када се свode на неповољно разликовање или различито поступање ако су засноване на објективној и разумној оправданости. Sljedeće мјере неће се сматрати дискриминацијским када се њима остварује легитиман циљ и ако постоји разуман однос пропорционалности између средстава која се користе и циља који се настоји реализирати и када:

- a) произилазе из provođenja или donošenja привремених посебних мјера осмишљених било да се спријече или надокнаде štete које лица трпе а које су одређене основима наведеним у члану 2. овог закона и то нарочито за припаднике угрожених група, као што су: invalidna лица, припадници националних мањина, жене, труднице, djeca, omladina, starija лица и друга друштвено искључена лица, civilne жртве rata, жртве у кривичним поступцима, раселjena лица, избјеглице и azilanti; односно да се омогући њихово пуно учешће у свим областима живота;
- b) су засноване на обилежју које се односи на било који од основа наведених у члану 2. овог закона, када, у ограниченим околностима, због природе конкретних професионалних активности које су у питању или контекста у којем се извршавају, такво обилежје представља стварни и одређујући услов у погледу избора звања. Овај изузетак биће предмет повремених преиспитивања;
- c) су засноване на разликовању, искључивању или давању предности у вези са запошљавањем као члана особља институције које се обавља у складу с доктринама, основним поставкама, догмима, вjерованjima или učenjima конкретне вjeroисповијести или вjере, с обзиром да је разликовање, искључење или давање предности извршено савјесно како не би дошло до повреде вjерских осјећања припадника те вjeroисповијести или те вjере;
- d) одређују максималну старосну доб најпримјеренију за прекид радног односа и одређују старосну доб као услов за пензионисање;
- e) су засноване на држављанству на начин предвиђен законом;
- f) су засноване на реализацији разумних прилигоданања с циљем осигуравања принципа једнаког поступања у

odnosu na invalidna lica. Poslodavci su zato prema potrebi u konkretnom slučaju dužni preduzeti odgovarajuće mjere, radi omogućavanja da invalidno lice ostvari pristup, učestvuje ili napreduje u zaposlenju, odnosno da učestvuje u obuci, ako takve mjerne nameću nesrazmjeran teret poslodavcu;

- g) stavljanje u nepovoljniji položaj pri uređivanju prava i obaveza iz porodičnog odnosa kada je to određeno zakonom, a posebno s ciljem zaštite prava i interesa djece, što mora biti opravdano legitimnom svrhom, zaštitom javnog morala, kao i pogodovanju braka u skladu s odredbama porodičnih zakona;
- h) prilikom zasnivanja radnog odnosa, uključuju u članstvo, te u djelovanju koje je u skladu s naukom i poslovanjem registriranih crkava i vjerskih zajednica u BiH, kao i druge javne ili privatne organizacije koje djeluju u skladu sa ustavom i zakonima, ako to zahtijevaju vjerske doktrine, uvjerenja ili ciljevi.

POGLAVLJE III. ZAŠTIĆENA PRAVA

Član 6.

(Oblast primjene)

Ovaj zakon primjenjuje se na postupanje svih javnih tijela na nivou države, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općin skih institucija i tijela, te pravnih lica s javnim ovlaštenjima, kao i na postupanje svih pravnih i fizičkih lica, u svim a posebno u sljedećim oblastima:

- a) zapošljavanja, rada i radnih uslova, uključujući pristup zaposlenju, zanimanju i samozapošljavanju kao i radne uslove, naknade, na predovanja u službi i otpuštanja s posla;
- b) obrazovanja, nauke i sporta. Dostupnost obrazovanja ne bi trebalo da zavisi od useljeničkog statusa djece ili njihovih roditelja;
- c) socijalne zaštite, uključujući i socijalno osiguranje, socijalne naknade, socijalnu pomoć (naknade za stanovanje, naknade za mlade, itd.) i načine postupanja prema korisnicima socijalne zaštite;
- d) zdravstvene zaštite, uključujući dostupnost zaštite i liječenja, i u odnosu na način na koji se pruža zaštita i liječenje pacijenti;
- e) obuke uključujući početno osposobljavanje i stalno stručno usavršavanje, sve vrste i sve nivoe profesionalnog usmjeravanja, naprednog stručnog usavršavanja, dokvalifikacije i prekvalifikacije, uključujući i sticanje praktičnog radnog iskustva;
- f) pravosuđa i uprave, uključujući aktivnosti policije i drugih službenika za provođenje zakona, službenika pogranične kontrole, vojno i zatvorsko osoblje. Konkretno, sva lica bit će jednako pred sudovima i tribunalima;
- g) stanovanja uključujući pristup stanovanju, uslove stanovanja i raskid ugovora o najmu;
- h) javnog informiranja i medija;
- i) članstva u profesionalnim organizacijama, uključujući članstvo u organizaciji radnika ili poslodavaca ili u bilo kojoj organizaciji čiji članovi obavljaju neko određeno zanimanje; uključeno u takve organizacije i pogodnosti koje pružaju takve organizacije;
- j) roba i usluga namijene njenim javnosti i javnim mjestima, uključujući npr. prilikom kupovine robe u trgovini, prilikom podnošenja molbe za zajam u banci i u odnosu na pristup diskotekama, kaficima i restoranima;
- k) obavljanja privredne djelatnosti, uključujući pravo o tržišnoj konkurenciji, odnose između preduzeća i odnose između preduzeća i države;
- l) učešća u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu;
- m) jednakom učešću u javnom životu svih građana;
- n) porodice, pri čemu će bračni drugovi uživati potpunu jednakost prava kao i odgovornosti u pogledu bračne zajednice, tokom trajanja bračne zajednice i njene rastave

uključujući i prava i odgovornosti u pogledu podizanja djece, u skladu s odredbama porodičnog zakona;

- o) prava djeteta, uključujući one mjere zaštite koje su potrebne shodno njihovom statusu maloljetnika, od strane njihove porodice, društva i države.

POGLAVLJE IV. INSTITUCIJE NADLEŽNE ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE

Član 7.

(Centralna institucija za zaštitu od diskriminacije)

- (1) Centralna institucija nadležna za zaštitu od diskriminacije je Ombudsmen za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ombudsmen Bosne i Hercegovine).
- (2) Ombudsmen Bosne i Hercegovine u okviru svoje nadležnosti:
 - a) zaprima pojedinačne i grupne žalbe u vezi s diskriminacijom;
 - b) fizičkim i pravnim licima koja su podnijela žalbu zbog diskriminacije daje potrebna obavještenja o njihovim pravima i obavezama, te mogućnostima sudske i druge zaštite;
 - c) povodom žalbe Ombudsmen Bosne i Hercegovine može odlučiti da ne prihvati žalbu ili da pokrene postupak istraživanja;
 - d) predlaže pokretanje postupka medijacije u skladu s odredbama Zakona o medijaciji;
 - e) prikuplja i analizira statističke podatke o slučajevima diskriminacije;
 - f) podnosi godišnji, a prema potrebi i vanredne izvještaje o pojavama diskriminacije Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini Republike Srpske i Skupštini Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
 - g) informira javnost o pojavama diskriminacije;
 - h) na vlastitu inicijativu, provodi istraživanja u oblasti diskriminacije;
 - i) daje mišljenja i preporuke s ciljem sprečavanja i suzbijanja diskriminacije, te predlaže odgovarajuća zakonska i druga rješenja nadležnim institucijama u Bosni i Hercegovini;
 - j) ima pravo da pokreće i učestvuje u postupku za zaštitu od diskriminacije za prekršaje propisane ovim zakonom;
 - k) prati zakonodavstvo i daje savjete zakonodavcima i izvršnim organima;
 - l) podiže svijest o pitanjima vezanim za rasizam i rasnu diskriminaciju u društvu;
 - m) unapređuje politike i prakse koje imaju za cilj da osiguraju jednako postupanje.
- (3) Ombudsmen Bosne i Hercegovine pri izradi redovnih izvještaja, mišljenja i preporuka o pojavama diskriminacije saraduje s organizacijama civilnog društva koje se bave zaštitom i promoviranjem ljudskih prava i organizacijama koje se bave zaštitom prava grupa izloženih visokom riziku diskriminacije.
- (4) Ombudsmen Bosne i Hercegovine pruža pomoć licima ili grupama lica koja se obraćaju međunarodnim tijelima za zaštitu od diskriminacije u davanju uputstava, savjeta, konsultacija u toku postupka, prijedloga i preporuka.
- (5) Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine će u svrhu ostvarivanja svoje nadležnosti uspostaviti poseban odjel koji bi isključivo razmatrao predmete navodne diskriminacije u pogledu postupanja javnih tijela na nivou države, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinskih institucija i tijela, te pravnih lica s javnim ovlaštenjima, kao i postupanje svih pravnih i fizičkih lica, u svim oblastima života. U budžet Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine bit će uvrštena posebna budžetska stavka neophodna za funkcioniranje specijalnog odjela/specijalnih odjela za borbu protiv diskriminacije.

- (6) Sve državne institucije, entitetske, kantonalne i tijela Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinske, institucije i pravna lica s javnim ovlaštenjima, te ostala pravna i fizička lica dužna su, na zahtjev Ombudsmena Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od 30 dana od dana zahtjeva, dostaviti tražene podatke i dokumente.
- (7) Nadležne institucije u Bosni i Hercegovini obavezane su saradivati s Ombudsmenom Bosne i Hercegovine i davati pismeno odgovore i obavještenja u roku koji je Ombudsmen Bosne i Hercegovine odredio i o efektu preporuka datih s ciljem otklanjanja diskriminacije.

Član 8.

(Vođenje evidencije i koordinacija nadležnih institucija)

- (1) Nadležne institucije u Bosni i Hercegovini dužne su voditi redovnu evidenciju svih slučajeva prijavljene diskriminacije, a prikupljene podatke obavezno dostavljati Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.
- (2) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, u okviru za konom utvrđenih nadležnosti, ima obavezu, na osnovu prikupljenih podataka o pojavama i obimu diskriminacije, najmanje jednom godišnje pripremiti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i izvještaj, a prema potrebi i posebne izvještaje koji sadrže prijedlog mjera za sprečavanje i suzbijanje pojava diskriminacije u Bosni i Hercegovini.
- (3) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine dužno je jednom godišnje izvještavati, posredstvom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o pojavama diskriminacije i u vezi s tim predlagati konkretne zakonodavne ili druge mjere.
- (4) U skladu s odredbama ovog člana, ustanovit će se posebne evidencije u zakonodavnim, izvršnim i sudskim organima radi evidencije slučajeva diskriminacije utvrđene u krivičnim, parničnim, vanparničnim i izvršnim postupcima.
- (5) Centralna baza podataka za počinjenih diskriminacija bit će uspostavljena u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.
- (6) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti pravilnik o načinu prikupljanja podataka o predmetima diskriminacije u Bosni i Hercegovini kojim se definiše sadržaj i izgled upitnika za prikupljanje podataka o predmetima diskriminacije i ostala pitanja vezana za postupak prikupljanja potrebnih podataka.

Član 9.

(Praćenje provođenja Zakona)

Provođenje ovog zakona prati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Član 10.

(Saradnja s organizacijama civilnog društva)

U izradi izvještaja, prilikom pripreme zakona, strategija i drugih planova koji se odnose na stanje ljudskih prava i pitanja diskriminacije sve nadležne institucije obavezne su saradivati s organizacijama civilnog društva koje se bave zaštitom i promoviranjem ljudskih prava i organizacijama koje se bave zaštitom prava lica i grupa lica izloženih visokom riziku od diskriminacije.

POGLAVLJE V. POSTUPCI ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE

Član 11.

(Zaštita u postojećim postupcima)

- (1) Svako lice ili grupa lica koja smatra da je diskriminirana može tražiti zaštitu svojih prava putem postojećih sudskih i upravnih postupaka.
- (2) U slučajevima u kojima povreda prava na jednako postupanje proizilazi iz upravnog akta, žalba u upravnom postupku i eventualno pokretanje upravnog spora na osnovu zaštite od diskriminacije, a kojom se zahtijeva poništenje

takvog upravnog akta, neće spriječiti lice iz stava (1) ovog člana da pokrene sudski postupak za zaštitu od diskriminacije.

- (3) Svi konkretni zahtjevi navedeni u članu 12. ovog zakona, kao pojedinačni ili zajednički, mogu se tražiti u svrhu podnošenja tužbe u parničnom postupku.

Član 12.

(Posebne tužbe za zaštitu od diskriminacije)

- (1) Lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije, prema odredbama ovog zakona, ovlašteni su da podnesu tužbu i traže:
- utvrđivanje da je tuženi povrijedio tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da radnja koju je preduzeo ili propustio može neposredno dovesti do povrede prava na jednako postupanje (tužba za utvrđivanje diskriminacije);
 - zabranu preduzimanja radnji kojima se krši ili može prekršiti tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da se izvrše radnje kojima se uklanja diskriminacija ili njene posljedice (tužba za zabranu ili otklanjanje diskriminacije);
 - da se nadoknadi materijalna i nematerijalna šteta uzrokovana povredom prava zaštićenih ovim zakonom (tužba za naknadu štete);
 - da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženog objavi u medijima, u slučaju kada je diskriminacija počinjena kroz medije (štampane, printane i elektronske), odnosno bilo koje vrste.
- (2) Sud i druga tijela koja provode postupak dužna su radnje u postupku preduzimati hitno, osiguravajući da se sve tvrdnje o diskriminaciji što prije ispituju.
- (3) Kada se svi zahtjevi zasnovani na istom činjeničnom i pravnom osnovu, zahtjevi se mogu istaći zajedno (kumulativno) u jednoj tužbi o kojoj se odlučuje u parničnom postupku, ako su svi zahtjevi u međusobnoj vezi i ako je isti sud stvarno nadležan za svaki od tih zahtjeva.
- (4) O tužbama iz stava (1) ovog člana odlučuje nadležni sud primjenjujući odredbe zakona o parničnom postupku koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 13.

(Nadležnost, rokovi i izvršenje)

- (1) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, a u skladu sa zakonima o sudovima u oba entiteta i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, za sporove po tužbi iz člana 12. ovog zakona nadležni su u prvom i drugom stepenu sudovi opće mjesne nadležnosti.
- (2) U postupcima propisanim u članu 12. ovog zakona uvijek je dozvoljena revizija.
- (3) Po osnovu tužbenog zahtjeva iz člana 12. tačka b) i d) ovog zakona nadležni sud može odlučiti da žalba ne zadržava izvršenje ili određuje kraći rok za ispunjenje radnje koja je naložena tuženom.
- (4) Rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. ovog zakona je tri mjeseca od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najduže jednu godinu od dana učinjenja povrede. Rok za podnošenje zahtjeva za reviziju je tri mjeseca od dana uručenja drugostepene presude.

Član 14.

(Privremene mjere osiguranja)

Sud može u postupcima iz čl. 11. i 12. ovog zakona odrediti privremenu mjeru shodno pravilima zakona o parničnom postupku koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

Član 15.

(Teret dokazivanja)

- (1) U slučajevima kada lice ili grupa lica navode činjenice u postupku iz člana 12. ovog zakona, potkrepljujući navode o tome da je zabrana diskriminacije prekršena, navodni prekršilac dužan je dokazati da nije prekršio princip

jednakog postupanja ili zabrane diskriminacije u predmetu rasprave.

- (2) U slučajevima u kojima lice smatra da je snosilo posljedice diskriminacije, kao dokazno sredstvo za ostvarenje prava iz stava (1) ovog člana mogu se koristiti i statistički podaci ili baze podataka.
- (3) U slučajevima kada lice smatra da je snosilo posljedice diskriminacije zbog propuštanja razumnog prilagodavanja, teret dokazivanja leži na protivnoj strani.

Član 16. (Učešće trećih lica)

- (1) U postupku koji se pokreće u skladu s članom 12. ovog zakona može se kao treća strana na strani lica ili grupe lica koja tvrde da su žrtve diskriminacije pridružiti tijelo, organizacija, ustanova, udruženje ili drugo lice koje se u okviru svoje djelatnosti bavi zaštitom od diskriminacije lica ili grupe lica o čijim se pravima odlučuje u postupku.
- (2) Sud će dopustiti učešće treće strane samo uz pristanak lica na čijoj strani se treća strana želi umiješati.
- (3) Bez obzira na ishod parnice, treća strana sama snosi troškove svog učešća u parnici.

Član 17. (Kolektivna tužba za zaštitu od diskriminacije)

Udruženja, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su registrirane u skladu s propisima koji reguliraju udruživanje građana u Bosni i Hercegovini, a imaju opravdani interes za zaštitu interesa određene grupe ili se u okviru svoje djelatnosti bave zaštitom od diskriminacije određene grupe lica, mogu podnijeti tužbu protiv lica koje je povrijedilo pravo na jednako postupanje, ako učine vjerovatnim da je postupanjem tuženog povrijedeno pravo na jednako postupanje veće grupe lica koja uglavnom pripadaju grupi čija prava tužilac štiti.

Član 18. (Zaštita lica koja prijavljuju diskriminaciju ili učestvuju u postupku)

Nijedno lice koje je prijavilo diskriminaciju ili učestvovalo u pravnom postupku za zaštitu od diskriminacije neće trpjeti nikakve posljedice zbog takvog prijavljivanja ili učestvovanja.

POGLAVLJE VI. KAZNE NE (PREKRŠAJNE) ODREDBE

Član 19. (Povreda člana 2. stav (2) ovog zakona)

- (1) Pravno lice koje dovede neko lice ili grupu lica u nepovoljan položaj na osnovama nabrojanim u članu 2. (Diskriminacija), stav (1), na način opisan u čl. 3. (Oblici diskriminacije) i 4. (Ostali oblici diskriminacije) ovog zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM do 5.000 KM.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana također će se kazniti i odgovorno lice u državnoj, entitetskoj i kantonalnoj instituciji, instituciji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinskoj instituciji, u pravnom licu s javnim ovlaštenjima u drugom pravnom licu, i to novčanom kaznom u iznosu od 700 KM do 1.500 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana također će se kazniti i fizičko lice, i to novčanom kaznom u iznosu od 550 KM do 1.500 KM.
- (4) Ako se prekršaj iz stava (1) ovog člana učini propuštanjem da se postupi po preporuci Ombudsmana Bosne i Hercegovine, pravno lice će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 6.500 KM, a odgovorno lice u pravnom licu ili fizičko lice kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM.
- (5) Ako se prekršaj iz stava (1) ovog člana učini propuštanjem da se postupi po nalogu suda, pravno lice će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 3.500 KM do 10.000 KM a odgovorno lice u pravnom licu ili fizičko lice kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM.

Član 20.

(Povreda člana 7. st. (6) i (7) ovog zakona)

- (1) Pravno lice kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM ako:
 - a) ne dostavi podatke ili dokumente na zahtjev Ombudsmana Bosne i Hercegovine, odnosno ako ih ne dostavi u propisanom roku i ne dozvoli uvid u njih, u suprotnosti s članom 7. (Centralna institucija za zaštitu od diskriminacije), stav (6) ovog zakona;
 - b) ne saraduje s Ombudsmenom Bosne i Hercegovine i ne daje pismeno odgovore ili obavještenja, odnosno ne izvjesti o učinku preporuka datih s ciljem otklanjanja diskriminacije, u suprotnosti s članom 7. stav (7) ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana također će se kazniti i odgovorno lice u državnoj, entitetskoj i kantonalnoj instituciji, instituciji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinskoj instituciji, u pravnom licu s javnim ovlaštenjima u drugom pravnom licu, i to novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana također će se kazniti i fizičko lice, i to novčanom kaznom u iznosu od 450 KM do 1.000 KM.

Član 21.

(Povreda člana 18. ovog zakona)

- (1) Pravno lice koje lice koje je prijavilo diskriminaciju u dobroj vjeri ili lice koje je na bilo koji način učestvovalo u postupku zaštite od diskriminacije dovede u nepovoljan položaj na osnovu toga što je to lice prijavilo diskriminaciju ili učestvovalo u postupku, u suprotnosti s članom 18. (Zaštita lica koja prijave diskriminaciju ili učestvuju u postupku) ovog zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana također će se kazniti i odgovorno lice u državnoj, entitetskoj i kantonalnoj instituciji, instituciji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinskoj instituciji, u pravnom licu s javnim ovlaštenjima u drugom pravnom licu, i to novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.500 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana također će se kazniti i fizičko lice, i to novčanom kaznom u iznosu od 700 KM do 2.000 KM.
- (4) Ako prekršaj iz stava (1) ovog člana učini s namjerom odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u pravnom licu kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 7.000 KM, i ako je učini s namjerom fizičko lice, fizičko lice kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM do 4.000 KM.

Član 22.

(Zaštitne mjere)

- (1) Za prekršaj propisane ovim zakonom mogu se izreći zaštitne mjere oduzimanja predmeta i zabranjivanje obavljanja određene profesionalne djelatnosti, poslovne aktivnosti ili dužnosti.
- (2) Zaštitne mjere oduzimanja predmeta obavezno se izriču svaki put kada je prekršaj izvršen korištenjem tih predmeta, odnosno kada su predmeti bili namijenjeni izvršenju prekršaja ili su predmeti nastali zbog izvršenja prekršaja.

Član 23.

(Objavljivanje rješenja o prekršaju)

Rješenje o prekršaju propisano ovim zakonom objavljuje se u javnim medijima koji su dostupni na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(Usaglašavanje ostalih propisa s ovim zakonom)

- (1) U slučaju neusaglašenosti drugih zakona s ovim zakonom u postupcima po ovom zakonu, primjenjivat će se ovaj zakon.

- (2) Svi zakoni i opći propisi bit će usaglašeni s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Ovaj zakon ne prejudicira odredbe i uslove koji su utvrđeni u međunarodnim ugovorima i sporazumima s vjerskim zajednicama, čime se ne dira u njihovu djelatnu, normativnu i organizacionu autonomiju i princip punog uživanja prava vjerskih sloboda i izražavanja.

Član 25.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj 405/09
23. jula 2009. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Beriz Belkić, s. r.	Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Ilija Filipović, s. r.
---	--

Na temelju u članka I V.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 57. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 8. srpnja 2009. godine, i na 33. sjednici Doma naroda, održanoj 23. srpnja 2009. godine, usvojila je

ZAKON

O ZABRANI DISKRIMINACIJE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim se Zakonom uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim osobama u Bosni i Hercegovini i uređuje sustav zaštite od diskriminacije.
- (2) Sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine i međunarodnim standardima koji se odnose na ljudska prava i temeljne slobode, ovim se Zakonom utvrđuju odgovornosti i obveze zakonodavne, sudbene i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i pravnih osoba i pojedinaca koji provode javne ovlasti (u daljnjem tekstu: na dležne institucije u Bosni i Hercegovini), da svojim djelovanjem omogućе z aštitu, promicanje i stvaranje uvjeta za jednako postupanje.

Članak 2.

(Diskriminacija)

- (1) Diskriminacijom, u smislu ovoga Zakona, smatra t će se svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojoj osobi ili skupini osoba na osnovi njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugoj udruzi, obrazovanja, društvenog položaja i spola, spolnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojoj osobi onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim područjima javnoga života.
- (2) Zabrana diskriminacije primjenjuje se na svaka javna tijela te na sve fizičke ili pravne osobe i u javnom i u privatnom sektoru, u svim područjima, kakve su naročito: zaposlenje, članstvo u profesionalnim udrugama, obrazovanje, obuka, stanovanje, zdravstvo, socijalna skrb, dobra i usluge namijenjene javnosti i javnim mjestima, obavljanje gospodarskih aktivnosti i javne usluge.

POGLAVLJE II. OBLICI DISKRIMINACIJE

Članak 3.

(Oblici diskriminacije)

- (1) Neposredna diskriminacija je svako različito postupanje po osnovama određenim u članku 2. ovoga Zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neka osoba ili skupina osoba dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od neke druge osobe ili skupine osoba u sličnim situacijama.
- (2) Posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled, ne utralna odredba, kriterij ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja neke osobe ili skupine osoba u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druge osobe.

Članak 4.

(Ostali oblici diskriminacije)

- (1) Uznemiravanje se smatra diskriminacijom u svakoj situaciji u kojoj ponašanje vezano uz jednog od navedenih osoba iz članka 2. ovoga Zakona ima za svrhu ili čiji je učinak povreda dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog ozračja.
- (2) Spolno uznemiravanje jest svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja spolne naravi, čija pojava ima za svrhu ili joj je učinak povreda dostojanstva osobe, posebice kada se njime stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo ozračje.
- (3) Mobing se smatra oblikom nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koje se ponavlja radnjama koje imaju ponižavajući učinak na žrtvu i ima za svrhu ili posljedicu degradaciju zaposlenikovih radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.
- (4) Segregacija je djelo kojim (fizička ili pravna) osoba odvađa druge osobe na temelju jedne od nabrojanih osnova iz članka 2. ovoga Zakona, u skladu s definicijom diskriminacije sadržanom u članku 2. ovoga Zakona.
- (5) Izdavanje naloga drugima za čije djelovanje diskriminacije i pomaganje drugima u diskriminaciji smatra se oblikom diskriminacije.
- (6) Poticanje na diskriminaciju jest svako zagovaranje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje i zabranjeno je.

Članak 5.

(Iznimke od načela jednakog postupanja)

Zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijskim kada se svode na nepovoljno razlikovanje ili različito postupanje ako su utemeljene na objektivnoj i razumnoj opravdanosti. Sljedeće mjere neće se smatrati diskriminacijskim kada se njima ostvaruje legitiman cilj i ako postoji razuman odnos razmjernosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se nastoji realizirati i kada:

- a) proizlaze iz provedbe ili donošenja privremenih posebnih mjera, osmišljenih kako bi se spriječile ili nadoknadile štete koje osobe trpe, a koje su određene osnovama navedenim u članku 2. ovoga Zakona i to naročito za pripadnike ugroženih skupina, poput: osoba s invaliditetom, pripadnika nacionalnih manjina, žena, trudnica, djece, mladeži, starijih osoba i drugih društveno isključenih osoba, civilnih žrtava rata, žrtava u kaznenim postupcima, raseljenih osoba, prognanika i azilanta; ta; odnosno kako bi se omogućilo njihovo puno sudjelovanje u svim područjima života;
- b) su utemeljene na obilježju koje se odnosi na bilo koju od osnova navedenih u članku 2. ovoga Zakona kada, u ograničenim okolnostima, zbog naravi konkretnih profesionalnih aktivnosti koje su u pitanju ili okolnosti u kojima se provode, takvo obilježje je stvarni i određujući uvjet u pogledu odabira zvanja. Ova iznimka bit će predmetom povremenih preispitivanja;